

**„Se poate governa de la distanță, dar
administra - numai pe loc, în teritoriu”**

Napoleon Bonaparte

(acum circa două secole)

În dependență de forma de guvernământ, de gradul dezvoltării economice, de nivelul democrației, funcțiile îndeplinite de unele sau alte autorități publice diferă. Dacă pornim de la viziunea tripartită a puterilor fixată în Legea fundamentală: „În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției”¹, atunci trebuie să înțelegem că administrația publică este parte componentă a puterii executive și realizează funcția executivă sau, altfel spus, funcția de organizare a executării legilor.

O definiție clară a administrației o găsim la Jean Rivero care spune că: *prin administrație publică se desemnează un ansamblu de organe prin care se dirijează și se execută problemele publice.*

Onorată asistență!

Stimați cetățeni!

Anul 2019 a trecut în istorie. A fost bun, sau rău rămâne să se aprecieze în timp. A fost un an al alegerilor parlamentare, un an a trei guverne, an al alegerilor locale. Cu părere de rău, aceste evenimente luate împreună și-au lăsat amprenta în rezolvarea unor probleme din teritoriu, la nivel local. Dar în același timp, e necesar de menționat că împreună am reușit să rezolvăm un șir de probleme social-economice, unele din ele de o importanță majoră, fie pentru oraș în întregime, fie pentru anumite cartiere.

Grație colaborării dintre cele două verigi ale APL și nu în ultimul rând, implicarea cetățenilor, a fost înregistrat un progres în rezolvarea acestor probleme.

Pe parcursul anului 2019 volumul producției industriale în teritoriu a constituit circa **430998,6 mii lei**, comparativ cu anul 2018 **400906,2 mii lei**, inclusiv producția vinicolă **295770,7 mii lei**, anul 2018 **264263,0 mii lei**, extragerea materialelor de construcție **11664,9 mii lei**, anul 2018 **13785,7 mii lei**, producerea băuturilor tari **115520,6 mii lei**, anul 2018 **114500,0 mii lei**.

---

¹ art. 6, Constituția RM, adoptată la 29.07.1994, în vigoare de la 27.08.1994.

Au fost acordate servicii de comerț în volum de **38329,6 mii lei**. Serviciile de turism au constituit **38238,0 mii lei** comparativ cu anul 2018 **205901,1 mii lei**, fiind deserviți în anul 2019 **88742 de turiști**, în anul 2018 **72838 de turiști**.

Executarea bugetului a constituit **32479,7 mii lei**, fapt ce a constituit un moment cheie în dezvoltarea social-economică a orașului Cricova, cât și asigurarea funcționalității instituțiilor de menire social-culturale din teritoriu.

Avem în oraș **7 instituții** chemate să asigure pregătirea generației în creștere pentru viața în comunitate. În acest scop din bugetul orașenesc au fost alocate **16477,8 mii lei**.

Grădinița nr. 33 constituie o instituție de educație timpurie. Frecvența medie la grădiniță a constituit **325 copii**, capacitatea fiind de **320 de locuri**. Pentru crearea condițiilor optime de frecvență și educația copiilor au fost alocate din bugetul local **6941,7 mii lei**, inclusiv **2127,3 mii lei** pentru alimentarea copiilor, **4814,4 mii lei** servicii comunale, salarizarea personalului, reparații ș.a.

Costul mediu de întreținere a unui copil a constituit circa **15426,0 lei**, plata alimentației din partea părinților constituind 33 %. Meniul este variat, respectiv copiii primind săptămânal produse de carne – 4 ori pe săptămână, lactate – zilnic, fructe și legume – zilnic, pește – 2 ori pe săptămână.

Pe parcursul anului au fost efectuate lucrări de reparație a coridoarelor, instalat echipament de joacă pentru copii la 9 terenuri, procurate 2 seturi de mese și scaune, reparate podurile în 5 grupe cu schimbarea sistemului de iluminare ș.a.

Personalul grădiniței este alcătuit din **27 educatori și 23 unități personal auxiliar**. Problema principală o constituie lipsa personalului tehnic, dar au fost luate toate măsurile în vederea asigurării activității instituției.

O altă instituție este **Liceul Teoretic "Alexei Mateevici"** cu ciclul gimnazial și liceal de instruire, unde își fac studiile **679 elevi**. Corpul didactic este alcătuit din **49 profesori**. Pe parcursul anului liceul a activat în regim de autogestionare financiară cu un buget de **7557,1 mii lei**, executat fiind **7405 mii lei**, inclusiv **55865,5 mii lei** salarizarea, **613,5 mii lei** servicii comunale, **646,9 mii lei** alimentația copiilor.

Totodată, au fost luate măsuri în vederea îmbunătățirii bazei tehnico-materiale, cât și efectuarea lucrărilor de reparație, dar mai e necesar de rezolvat o problemă care o constituie acoperișul șarpant.

La **Gimnaziul nr. 77** își fac studiile **145 elevi** întruniți în 9 complete de clase. E de menționat faptul că numărul copiilor este în creștere. Colectivul

pedagogic este alcătuit din **23 de profesori**. Instituția a fost pregătită către noul an de învățământ. Din bugetul local au fost alocate circa **538,9 mii lei** pentru reparația capitală a cantinei, procurarea utilajului la cantină cât și reparația parțială a acoperișului. Problema principală a gimnaziului, ca și a altor instituții cu un număr mic de elevi este lipsa mijloacelor financiare. Evident, că reieșind din aceasta și de necesitatea menținerii instituției, APL va lua măsurile necesare pentru asigurarea funcționalității și crearea condițiilor adecvate pentru instruirea copiilor. Dar totodată, vreau să menționez că sânt necesare și eforturi din partea administrației gimnaziului în această direcție, dar nu numai enumerarea problemelor, care pe parcursul anului s-au adunat. Mă refer, în primul rând la necesitatea reparației capitale a sistemului de asigurare cu energie electrică, lucrări de amenajare a curții ș.a.

Scoala de Arte este frecventată de **366 copii**, corpul didactic fiind alcătuit din **33 de profesori**. Pentru activitatea acestei instituții din buget au fost alocate **3526,9 mii lei**. E de menționat faptul că, ca și în anii precedenți instruirea a fost achitată de către părinți, constituind circa 70%, restul fiind alocat din bugetul local. Totodată, au fost luate măsuri în vederea creării condițiilor pentru asigurarea procesului de învățământ fiind finalizate lucrările de izolare termică a pereților exteriori începute în toamna anului 2018, calea de acces, procurate instrumente muzicale, costume naționale și alte atribute, asigurate deplasările colectivelor pentru participarea în cadrul diferitor festivaluri, schimbate plafonanele etc. În aceste scopuri au fost alocate **535,5 mii lei**. Sânt necesare lucrări de reparație în sălile de dans modern, cât și în auditoriile de artă plastică. Sânt lucrări care nu necesită investiții financiare, dar mai mult ar fi vorba de responsabilitate. Mă refer la menținerea în ordine a terenului aferent școlii. Eu cred că ceia ce nu s-a făcut în 10 ani, poate anul acesta va fi efectuat.

Biblioteca orășenească constituie un centru de informare, instruire, cercetare prin serviciile puse la dispoziția cetățenilor.

În anul 2019 de serviciile bibliotecii s-au folosit **4146 utilizatori** care au împrumutat **153397 documente** în cadrul a **36608 vizite**.

Colecția bibliotecii la 01.01.2019 constituia **25973** cărți și ediții periodice. În perioada de referință, colecția bibliotecii s-a mărit cu 1226 unități, fiind atrase donații și din alte surse.

Pe parcursul anului s-au desfășurat **319 activități** și programe culturale. De asemenea a continuat parteneriatul bibliotecii cu grădinița, liceul teoretic „Al. Mateevici”, gimnaziul Nr.77, Casa de Cultură.

Personalul **Casei de Cultură** este constituit din **10 persoane**. De asemenea aici activează 2 colective artistice - ansamblul de dansuri populare „Hora Mare” și grupul vocal „Kric`s Voice”. E lăudabil faptul participării în cadrul diferitor festivaluri inclusiv internaționale, dar cred că numai prezența nu e de ajuns.

Vreau să atrag atenția administrației Casei de Cultură că avem nevoie de implicarea și pregătirea măsurilor la nivel local, lucrul cu tineretul e.t.c. Condiții și asigurare tehnico-materială cred că sânt. Mă refer la faptul, că cu anumite excepții participarea se limitează la sonorizare și aceea cu dificultăți.

Statistic, avem participare în cadrul a **7 festivaluri**, 6 măsuri participative. E necesar elaborarea unui plan concret de activități, inclusiv săptămânal, lunar, anual și atunci vom avea și rezultate.

Centrul de Sănătate Cricova este chemat să asigure acordarea serviciilor de asistență medicală primară și deservește circa **11283 persoane** dintre care asigurați - 6276, neasigurați - 2442.

În cadrul Centrului activează **6** medici de familie, **1** medic stomatolog și **13** asistente medicale. E îmbucurător faptul că nu avem posturi vacante ceea ce presupune asigurarea necesară cu servicii.

Un factor pozitiv îl constituie și aceia că în cadrul Centrului activează sala de tratament cu sală de proceduri, sala de triaj, cabinetul de fizioproceduri.

Numărul de vizite pe parcursul anului au constituit circa **30452**. S-au născut **95** de copii, au decedat **76** de persoane, sporul natural constituie 2,2. E regretabil faptul că din numărul celor decedați sânt persoane cu vârsta până la 50 ani.

E alarmant și faptul că pe parcursul anului au fost depistați **8** pacienți cu TBC și **26** persoane cu maladii oncologice.

Au fost luate măsuri în vederea asigurării populației cu servicii comunale prin intermediul **Î.M. „RCL Cricova”**. Astfel populației au fost acordate servicii în sumă de **9454 mii lei** cu 908 mii lei mai mult ca în anul 2018. Cheltuielile au constituit **9439 mii lei** cu un profit de **15 mii lei**.

A fost schimbat **288 m liniari** de apeduct. S-a pompat apă potabilă **-393mii m³**, livrat fiind – **301,5 mii m³**, pierderile constituind – **92,4 mii m³**, ce constituie **23,5%** sau cu 12,4% mai puțin de cât în anul 2018.

Au fost primite la stația de epurare a apei **258,7 mii m³**, încasările constituind **2880 mii lei**, cheltuielile - **2014 mii lei** și un profit de **866 mii lei**.

În același timp pierderile în cadrul serviciilor de salubritate constituie **236,0 mii lei**, necătfînd că au fost stabilite noi tarife la acest serviciu. Au fost reparate **4000 m² de acoperiș**. Dar în același timp, vorbind de menținerea fondului locativ,

e necesar de menționat că lasă de dorit reparația scărilor în blocuri și aici e necesar prezentarea unui plan concret de măsuri în acesta privință cu implicarea inclusiv a proprietarilor locuințelor privatizate.

Cu părere de rău, una din problemele principale este asigurarea cu personal tehnic. Avem acel personal care este, alte persoane nu se angajează.

Au fost luate de asemenea măsuri în vederea asigurării populației cu energie termică. În acest scop au fost reparate capital traseele. De asemenea de către personalul cazangeriei au fost efectuate lucrări de reparație a utilajului. Dar totuși mai persistă și problema datoriilor. Astfel la **01 ianuarie 2019** suma datoriilor constituia **2532 mii lei**, iar la **01 ianuarie 2020** suma datoriilor constituia **2300 mii lei**.

Ca și în anii precedenți au fost executate un șir de lucrări de amenajare, cât și legate de rezolvarea unor probleme social-economice solicitate de locuitorii or. Cricova. S-au finalizat lucrările de reparație a străzii Chișinăului – cale de acces. Către sărbătorile de paști a fost amenajată str. Em. Iakir.

În scopul de a fluidiza transportul au demarat lucrările de reparație a străzii P. Ungureanu, fiind schimbate o parte din bordură, lucru care e necesar de a fi continuat. Au fost de asemenea efectuate lucrări de reparație a căilor de acces către blocul situat pe str. Chișinăului, nr. 97, calea de acces către Școala de Arte, reabilitat stratul de asfalt pe str. N. M. Spătarul și str. Tineretului.

În scopul asigurării circulației transportului au fost realizate lucrări de plombare a străzilor Minerilor, Miorița, P. Ungureanu, Chișinăului.

S-au luat măsuri în vederea reparației și extinderii iluminatului stradal pe str. Prieteniei, str. Drumul Viilor. Au fost construite rețele de iluminare în perimetrul str. M. Sadoveanu – Vadul Pietrei. De asemenea au fost iluminate și stradelele dintre str. M. Frunze și str. Livezilor.

În scopul creării condițiilor de confort cât și protejarea mediului ambiant au fost extinse rețelele de canalizare cât și proiectarea rețelelor noi. În această ordine de idei au fost finalizate construcția rețelelor ingineresti în perimetrul str-lor: Nucarilor – Chișinăului – 31 August, fiind totodată proiectate în perimetrul străzilor: Al. Mateevici – Albișoara – Gh. Titov. Au fost efectuate lucrări topografo-geodezice pentru proiectarea rețelelor de canalizare în perimetrul străzilor: Păcii – Minerilor – Miorița – B. P. Hașdeu.

De asemenea este finalizat proiectul rețelelor pe străzile: M. Sadoveanu, Codrilor, B. Voievod, M. Viteazul.

În aceeași perioadă a fost construit și dat în exploatare terenul sportiv-multifuncțional și demarate lucrările de renovare a Scuarului în memoria celor căzuți în al II război mondial.

Pentru finanțarea lucrărilor asupra cărora m-am expus mai sus, au fost executați circa **11772,50 mii lei**.

Un capitol aparte în activitatea Primăriei orașului Cricova îl constituie lucrul cu cetățenii. Pe parcursul anului cu diferite probleme s-au adresat mai mult de 2000 de cetățeni, și trebuie să ținem cont că după fiecare adresare, solicitare este cetățeanul cu problemele și cerințele sale.

Am să încerc să divizez teoretic aceste probleme și aici aș evidenția în primul rând problemele păturilor social vulnerabile. Au fost perfectate 212 dosare pentru acordarea compensațiilor la gaze naturale, energie termică, lemne și cărbuni. Au fost acordate ajutoare în suma de **103,3 mii lei** pentru diferite categorii de cetățeni, inclusiv copii cu dizabilități, persoane în etate, protezare dentară, familii cu mulți copii, e.t.c. Cu ocazia sărbătorilor de iarnă 175 copii din familiile social vulnerabile au primit cadouri.

Au fost eliberate 80 certificate de urbanism, 84 autorizații de construcție, date în exploatare 22 de obiecte cu o suprafața de 9424 m².

În scopul contactării diferitor lucrări au fost organizate 14 licitații și proceduri de cerere a ofertelor de prețuri.

Pe parcursul anului 2019 au avut loc 9 ședințe ale Consiliului orașenesc Cricova, în cadrul cărora s-au examinat 118 proiecte, fiind adoptate 105 decizii.

Au fost organizate un șir de măsuri în masă, începând cu sărbătorile de iarnă, Spartachiada sportivă „Sănătate”, „Mărțișor”, „ Mi-e dor de seara cu Române”, Hramul orașului ș.a.

Onorată audiență!

Am expus în linii generale principalele puncte de reper din activitatea Administrației Publice Locale a orașului Cricova pe parcursul anului 2019.

Au fost rezolvate un șir de probleme de ordin social-economic. E mult sau puțin rămâne la discreția cetățenilor în serviciul cărora sîntem. E cert un lucru, s-a făcut un pas înainte și lucrul acesta ar trebui să ne bucure că nu am stat pe loc.

Evident că apar probleme, care își așteaptă rezolvarea: construcția de rețele de canalizare, lucrări de amenajare și asigurare cu electricitate, construcția unui

obiect comercial în cartierile cu case noi la str. Alba Iulia, reconstrucția sistemului de iluminare stradală și alte momente ce vor apărea în cadrul activității cotidiene.

Vreau să mă adresez consilierilor aleși pe listele diferitor formațiuni politice. Cetățenii așteaptă din partea noastră rezolvarea problemelor. Fiecare dintre noi are obligațiunea de a contribui la rezolvarea problemelor majore din localitate.

Vă mulțumesc tuturor, inclusiv Consiliului precedent pentru conlucrare, sperând la o colaborare benefică și cu actualul Consiliu, pentru binele acestei comunități, pentru ca împreună să facem din numele acestei localități un renume, activând sub același motto:

”Noi dorim bine în întreaga republică, dar la Cricova un pic mai bine!”